

HAI QUAN ĐIỂM, HAI CÁCH TIẾP CẬN KHI SÁP NHẬP CÁC CƠ QUAN THUỘC CHÍNH PHỦ VÀO CÁC BỘ ĐỂ TỔ CHỨC BỘ QUẢN LÝ ĐA NGÀNH, ĐA LĨNH VỰC

■ TS. VĂN TẮT THU (*)

Tiếp theo các bài viết về bộ đa ngành, đa lĩnh vực, trong bài viết này chúng tôi xin trình bày và phân tích ưu điểm, hạn chế, thuận lợi, khó khăn của hai quan điểm, hai cách tiếp cận khi sắp xếp các cơ quan thuộc Chính phủ về các bộ để tổ chức bộ đa ngành, đa lĩnh vực.

Giả sử sáp nhập ba Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) vào Bộ A.

I. Thực trạng cơ cấu tổ chức của Bộ A và 3 cơ quan thuộc Chính phủ B, C, D, cụ thể như sau:

1.1 Cơ cấu tổ chức của Bộ A:

a) Các tổ chức giúp Bộ trưởng thực hiện chức năng quản lý nhà nước gồm: Văn phòng Bộ, Vụ Tổ chức cán bộ (TCCB), Vụ Kế hoạch - Tài chính (KH-TC), Vụ Pháp chế, Vụ Hợp tác quốc tế (HTQT), Thanh tra Bộ, các cục, vụ khác.

b) Các tổ chức sự nghiệp của Bộ gồm: Trung tâm thông tin, các viện nghiên cứu, các trường, học viện, báo, tạp chí.

1.2 Cơ cấu tổ chức của Ban B:

a) Các tổ chức giúp Trưởng ban B thực hiện chức năng quản lý nhà nước gồm: Văn phòng Ban, Vụ TCCB, Vụ KH-TC, Vụ Pháp chế, Vụ HTQT, Thanh tra, các cục, vụ khác.

b) Các tổ chức sự nghiệp gồm: Trung tâm tin học, Trung tâm bồi dưỡng nghiệp vụ, Trung tâm nghiên cứu khoa học, Tạp chí, Nhà xuất bản...

1.3 Cơ cấu tổ chức của Ban C:

a) Các tổ chức giúp Trưởng ban C thực hiện chức năng quản lý nhà nước gồm: Văn phòng Ban, Vụ TCCB, Vụ KH-TC, Vụ Pháp

chế, Vụ HTQT, Thanh tra, các cục, vụ khác.

b) Các tổ chức sự nghiệp gồm: Trung tâm thông tin, Viện nghiên cứu, Tạp chí, trường đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ...

1.4 Cơ cấu tổ chức của Ban D:

a) Các tổ chức giúp Trưởng ban D thực hiện chức năng quản lý nhà nước gồm: Văn phòng Ban, Vụ TCCB, Vụ HTQT, Vụ Thanh tra - Pháp chế, các cục, vụ khác.

b) Các tổ chức sự nghiệp gồm: Trung tâm tin học, Trung tâm nghiên cứu khoa học, Trung tâm Đào tạo bồi dưỡng, Tạp chí...

II. Sáp nhập 3 Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) vào Bộ A theo quan điểm "tiếp nhận nguyên trạng"

Nếu sáp nhập 3 Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) vào Bộ A theo quan điểm tiếp nhận nguyên trạng, không sắp xếp, tổ chức và phân công lại lao động thì đó là sự chuyển dịch cơ học từ vị trí trực thuộc Chính phủ về trực thuộc Bộ trưởng. Trong cơ cấu tổ chức của Bộ A sau khi sáp nhập 3 Ban trực thuộc Chính phủ (B, C, D) có thêm 3 tổ chức giúp Bộ trưởng thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước, song các tổ chức thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn tham mưu, giúp việc về quản lý nhà nước và các tổ chức sự nghiệp của 3 Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) vẫn giữ nguyên, không có sự sắp xếp lại, không có sự sáp nhập các tổ chức có chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước và nghiệp vụ tương ứng của 3 Ban thuộc Chính phủ và của Bộ A vào với nhau (không sáp nhập Văn phòng của 3 Ban thuộc Chính phủ vào Văn phòng Bộ A, Vụ TCCB của 3 Ban thuộc Chính phủ vào Vụ TCCB của Bộ A, Vụ KH-TC của 3 Ban thuộc

(*) Thứ trưởng Bộ Nội vụ

Chính phủ vào Vụ KH-TC của Bộ A, Vụ HTQT của 3 Ban thuộc Chính phủ vào Vụ HTQT của Bộ A...). Đồng thời, không có sự phân công, tổ chức lại lao động của Bộ A sau khi 3 Ban thuộc Chính phủ sáp nhập vào. Sáp nhập các cơ quan thuộc Chính phủ vào các Bộ theo quan điểm tiếp nhận nguyên trạng như nêu trên dẫn đến những ưu điểm, hạn chế sau:

2.1 Ưu điểm:

- Không còn cơ quan thuộc Chính phủ có chức năng quản lý nhà nước.
- Giảm được đầu mối tổ chức thuộc Chính phủ, song tăng đầu mối các đơn vị thuộc Bộ.
- Giữ được sự ổn định tương đối, không gây xáo trộn về mặt tổ chức.
- Cán bộ lãnh đạo các Ban thuộc Chính phủ an tâm vì vẫn được bảo đảm về chế độ chính sách.
- Khắc phục được khó khăn khi cần thiết phải ban hành văn bản quy phạm pháp luật để quản lý các lĩnh vực trước đây do các Ban thuộc Chính phủ quản lý.

2.2 Hạn chế và khó khăn:

- Không đáp ứng và đảm bảo được các yêu cầu, nguyên tắc tổ chức bộ máy của bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực. Do tiếp nhận nguyên trạng, giữ nguyên các đơn vị, tổ chức thuộc các cơ quan thuộc Chính phủ không có sự sắp xếp lại nên dẫn đến sự trùng lặp, chồng chéo các tổ chức trong cùng một bộ. Trong bộ máy của Bộ A sau khi sáp nhập 3 Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào sẽ có 3 đến 4 đơn vị (tổ chức) cùng làm công tác văn phòng, cùng làm công tác về KH-TC, HTQT, pháp chế và thanh tra; 3 đến 4 tổ chức sự nghiệp cùng làm công tác tin học, cùng làm công tác nghiên cứu khoa học, công tác đào tạo bồi dưỡng...

- Do giữ nguyên tổ chức của các cơ quan thuộc Chính phủ khi sáp nhập vào Bộ A đã hình thành một cấp trung gian, đó là bộ phận lãnh đạo của các Ban (B,C,D) thuộc Chính phủ và các Vụ có chức năng, nghiệp vụ tương ứng của Bộ A. Ví dụ, xem xét qui trình giải quyết công việc và trình ký văn bản từ Vụ HTQT trong Ban B trình lên Lãnh đạo Bộ A như sau: chuyên viên của Vụ HTQT Ban B nghiên cứu soạn thảo xong trình lên lãnh đạo Vụ HTQT Ban B; lãnh đạo Vụ xem xét trình lãnh đạo Ban B, sau đó lãnh đạo Ban B mới xem xét trình lên lãnh đạo Bộ qua Văn phòng và Vụ HTQT Bộ A; lãnh đạo Vụ HTQT Bộ A giao cho chuyên viên của Vụ

thụ lý hồ sơ văn bản trình Vụ trưởng Vụ HTQT Bộ A xem xét, ký trình xin ý kiến lãnh đạo Bộ. Rõ ràng là quy trình xử lý giải quyết công việc và trình văn bản qua nhiều tầng nấc trung gian, gây nhiều và chậm trễ trong giải quyết công việc và xử lý văn bản. Nếu có sai sót xảy ra rất khó xác định đơn vị, tổ chức, cá nhân nào chịu trách nhiệm chính, đơn vị, tổ chức, cá nhân nào chịu trách nhiệm liên đới.

- Không đảm bảo nguyên tắc pháp chế, nguyên tắc thứ bậc hành chính chặt chẽ, thẩm quyền - trách nhiệm rõ ràng; trên cơ quan Bộ A có vụ, dưới các Ban (B,C,D) cũng có vụ, địa vị pháp lý, thẩm quyền, trách nhiệm, chế độ chính sách đối với cấp vụ trên Bộ và đối với cấp vụ trong Ban sẽ như thế nào? như nhau hay khác nhau? Như nhau sẽ không công bằng, khác nhau sẽ bất hợp lý. Vụ trên Bộ là tổ chức giúp Bộ trưởng thực hiện chức năng quản lý nhà nước; chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, cơ cấu tổ chức của các vụ thuộc Bộ do Bộ trưởng quy định. Các vụ trong Ban thuộc Bộ cũng giúp Bộ trưởng, giúp Trưởng các Ban thực hiện chức năng quản lý nhà nước, nhưng chức năng nhiệm vụ, quyền hạn của các vụ trong Ban thuộc Bộ lại do các Trưởng ban qui định. Khi Chính phủ ban hành Nghị định chuyển các Ban thuộc Chính phủ vào Bộ A, nghĩa là Chính phủ đã quyết định giao chức năng nhiệm vụ quản lý nhà nước các lĩnh vực của các Ban thuộc Chính phủ cho Bộ trưởng Bộ A thì Bộ trưởng Bộ A phải chịu trách nhiệm trước Chính phủ về quản lý nhà nước các lĩnh vực trước đây Chính phủ giao cho thủ trưởng các Ban thuộc Chính phủ. Và các Ban thuộc Chính phủ trở thành các Ban thuộc Bộ. Do đó, việc qui định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức của các Ban thuộc Chính phủ khi sáp nhập vào Bộ A thuộc thẩm quyền của Bộ trưởng Bộ A. Không nên để Thủ tướng Chính phủ qui định chức năng nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của các Ban thuộc Chính phủ khi các Ban này đã sáp nhập vào các Bộ. Nếu để Thủ tướng Chính phủ qui định chức năng nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức của các Ban thuộc Chính phủ khi đã sáp nhập vào Bộ A sẽ dẫn đến tình trạng không thống nhất là trong Bộ A có đơn vị, tổ chức do Bộ trưởng Bộ A qui định chức năng nhiệm vụ, quyền hạn, cơ cấu tổ chức, có đơn vị, tổ chức do Thủ tướng Chính phủ qui định chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức. Như vậy sẽ phá

vỡ tính thứ bậc hành chính và tính thống nhất về mặt pháp chế, dẫn đến hệ quả tất yếu là hiệu lực, hiệu quả quản lý hành chính nhà nước của Bộ A sẽ không bảo đảm do trách nhiệm, thẩm quyền không rõ ràng.

- Tiếp nhận nguyên trạng các Ban thuộc Chính phủ khi sáp nhập vào Bộ A, không phân định lại chức năng nhiệm vụ, không sắp xếp lại tổ chức sẽ không đảm bảo nguyên tắc quản lý tập trung thống nhất, trực tiếp của Bộ trưởng đối với công việc, công tác tổ chức cán bộ và công tác kế hoạch, tài chính. Trong một Bộ có 3 đến 4 tổ chức cùng tham mưu giúp Bộ trưởng quản lý điều hành một lĩnh vực công việc, cùng tham mưu cho Bộ trưởng về công tác TCCB, KH-TC, HTQT, pháp chế và thanh tra... khó có thể đảm bảo được nguyên tắc quản lý tập trung thống nhất "công việc, con người và kinh phí - tài chính" Chính phủ giao cho Bộ. Vi phạm nguyên tắc này sẽ dẫn đến phân tán nguồn lực, quan liêu, lãng phí trong quản lý triển khai thực hiện chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền Chính phủ giao cho Bộ.

Cụ thể, đối với việc quản lý công tác TCCB của Bộ, nếu khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ về Bộ A tiến hành sáp nhập Vụ TCCB của Ban B vào Vụ TCCB của Bộ A, thì khi trình một vấn đề về công tác TCCB liên quan đến con người của Ban B lộ trình như sau: một chuyên viên của Vụ TCCB được giao chuẩn bị trình, Vụ trưởng Vụ TCCB của Bộ cho ý kiến, sau đó trình lên Bộ trưởng xin ý kiến. Còn nếu tiếp nhận giữ nguyên trạng, vấn đề tồn tại Vụ TCCB trong Ban B thì khi trình vấn đề tổ chức cán bộ của Ban B, quy trình cụ thể như sau: đầu tiên do một chuyên viên của Vụ TCCB Ban B chuẩn bị trình xin ý kiến Vụ trưởng Vụ TCCB ban B, Vụ trưởng Vụ TCCB ban B xem xét cho ý kiến sau đó trình lãnh đạo Ban B, lãnh đạo Ban B xem xét cho ý kiến trình lên Bộ A qua Văn phòng và Vụ TCCB của Bộ A, chuyên viên Vụ TCCB của Bộ A thụ lý hồ sơ nghiên cứu, xem xét trình xin ý kiến Vụ trưởng Vụ TCCB của Bộ A, Vụ trưởng Vụ TCCB của Bộ A nghiên cứu, xem xét sau đó mới trình Bộ trưởng xem xét, quyết định. Vụ trưởng Vụ TCCB của Ban B không thể trình vượt cấp bỏ qua lãnh đạo Ban B lên Vụ trưởng Vụ TCCB của Bộ A, đồng thời Trưởng ban B cũng không thể trình vượt cấp bỏ qua Vụ trưởng Vụ TCCB của Bộ A lên thẳng lãnh đạo Bộ A. Tương tự như vậy là

công tác quản lý ngân sách, tài chính, một lĩnh vực nhất thiết Bộ trưởng phải quản lý tập trung, thống nhất và trực tiếp. Nếu khi sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A vẫn giữ nguyên Vụ KH-TC của Ban B không sáp nhập vào Vụ KH-TC của Bộ A thì Bộ trưởng Bộ A khó có thể quản lý được tập trung thống nhất và trực tiếp ngân sách-tài chính của Bộ. Theo Luật Ngân sách nhà nước; có 3 cấp dự toán: cấp I, cấp II và cấp III. Trước khi sáp nhập, Vụ KH-TC của Ban B là đơn vị dự toán cấp I có chức năng tổng hợp kế hoạch tài chính của Ban B, không trực tiếp chi tiêu ngân sách, tài chính, các đơn vị dự toán cấp III là Văn phòng ban B, các đơn vị, tổ chức sự nghiệp thuộc Ban B, không cần và không nhất thiết phải lập đơn vị dự toán cấp II ở Ban B. Trong Bộ A có Vụ KH-TC là đơn vị dự toán cấp I, thực hiện chức năng tổng hợp về KH-TC của Bộ, không trực tiếp quản lý chi tiêu ngân sách, tài chính, có thể có các đơn vị dự toán cấp II ở cấp cục và các đơn vị dự toán cấp III trực tiếp quản lý, chi tiêu ngân sách, tài chính.

Khi sáp nhập các Ban B, C, D thuộc Chính phủ vào Bộ A mà giữ nguyên không sáp nhập Vụ KH-TC của các Ban thuộc Chính phủ vào Vụ KH-TC của Bộ A; các đơn vị sự nghiệp thuộc các Ban của Chính phủ không sáp nhập vào các đơn vị sự nghiệp thuộc Bộ A hoặc không để trực thuộc Bộ A mà vẫn để trực thuộc các Ban (B, C, D) của Chính phủ thì việc quản lý ngân sách, tài chính (trong đó có cả vốn đầu tư xây dựng cơ bản) sẽ rất khó khăn, sẽ không tập trung, thống nhất và qua nhiều tầng, nấc trung gian. Khi các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ sáp nhập vào Bộ A thì Bộ A cũng chỉ có một đơn vị dự toán cấp I đó là Vụ KH-TC của Bộ A, nên các Vụ KH-TC của các Ban thuộc Chính phủ trở thành đơn vị dự toán cấp II, đơn vị trung gian. Nếu các đơn vị sự nghiệp - đơn vị dự toán cấp III trong các Ban thuộc Chính phủ muốn trình xin ý kiến Bộ trưởng (lãnh đạo Bộ) quyết định một vấn đề liên quan tới kế hoạch tài chính, đầu tư xây dựng cơ bản thì quy trình tuần tự phải qua các bước như sau: chuyên viên, viên chức của đơn vị dự toán cấp III trong các Ban thuộc Chính phủ chuẩn bị hồ sơ tài liệu trình xin ý kiến thủ trưởng đơn vị dự toán cấp III, sau đó thủ trưởng đơn vị dự toán cấp III nghiên cứu xem xét trình Vụ trưởng Vụ KH-TC của Ban, Vụ trưởng Vụ KH-TC của Ban nghiên cứu

xem xét, ký trình Trưởng ban, Trưởng ban nghiên cứu xem xét ký trình lên Bộ qua Vụ KH-TC của Bộ A, Vụ trưởng Vụ KH-TC của Bộ A giao cho chuyên viên của Vụ thụ lý hồ sơ, nghiên cứu xem xét trình Vụ trưởng, Vụ trưởng xem xét, ký trình lãnh đạo Bộ A (Bộ trưởng) xem xét phê duyệt hoặc quyết định. Quy trình xem xét xử lý hồ sơ văn bản từ đơn vị dự toán cấp III của các Ban lên tới lãnh đạo Bộ lòng vòng qua quá nhiều tầng nấc và phức tạp, nếu có sai sót xảy ra việc xác định trách nhiệm cho các tổ chức trung gian (Vụ KH-TC của các Ban thuộc Bộ, lãnh đạo các Ban thuộc Bộ, Vụ KH-TC của Bộ) là rất khó khăn. Theo Luật Ngân sách nhà nước, luật Đầu tư, Luật Xây dựng, Luật Kế toán cần phải hạn chế tổ chức các đơn vị dự toán trung gian. Khi sáp nhập Vụ KH-TC của các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Vụ KH-TC của Bộ A và các đơn vị sự nghiệp của các Ban thuộc Chính phủ chuyển thành trực thuộc Bộ thì việc quản lý ngân sách, kế hoạch, tài chính của Bộ sẽ tập trung thống nhất và chặt chẽ, các đơn vị dự toán cấp III thuộc Bộ sẽ trình trực tiếp lên Vụ KH-TC, chuyên viên Vụ KH-TC của Bộ thụ lý hồ sơ nghiên cứu trình Vụ trưởng ký trình lãnh đạo Bộ quyết định. Như vậy, quy trình xử lý văn bản được rút ngắn, đơn giản, chặt chẽ và phù hợp các quy định hiện hành của pháp luật.

- Khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) vào Bộ A, không sáp nhập các đơn vị tổ chức có chức năng, nhiệm vụ và tính chất nghiệp vụ tương ứng vào với nhau, dẫn đến khó khăn đối với việc kiện toàn tổ chức các sở, ban, ngành ở cấp tỉnh. Khi ở Trung ương ba Ban thuộc Chính phủ (B, C, D) sáp nhập vào Bộ A, để đảm bảo tính thống nhất của hệ thống hành chính, các sở, ban, ngành (B', C', D') cũng phải sáp nhập vào Sở A thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh. Nếu ở Trung ương khi sáp nhập ba Ban thuộc Chính phủ vào Bộ A theo quan điểm tiếp nhận nguyên trạng, không có sự sắp xếp, tổ chức lại thì ở cấp tỉnh không có cơ sở để sắp xếp, tổ chức lại các Sở B', C', D' vào Sở A'. Nếu để nguyên trạng thì Giám đốc Sở A' khó có thể quản lý được tập trung, thống nhất chức năng, nhiệm vụ của Sở khi các sở, ban, ngành B', C', D' sáp nhập vào Sở A'.

- Do tiếp nhận nguyên trạng, giữ nguyên không sắp xếp lại tổ chức, không phân công tổ

chức lại công việc, không sàng lọc, lựa chọn lại cán bộ sẽ không đáp ứng được các yêu cầu đặt ra khi tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực là phải "giảm được tổ chức, giảm biên chế, giảm chi phí cho hoạt động bộ máy".

Tóm lại, việc sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ về các Bộ nếu theo quan điểm tiếp nhận "nguyên trạng", tiếp nhận một cách cơ học thì không đáp ứng được các yêu cầu, quan điểm, nguyên tắc về tổ chức bộ đa ngành, đa lĩnh vực, đó là sự dịch chuyển thuần túy các cơ quan, các đơn vị tổ chức từ vị trí này tới vị trí khác, chưa có sự cải cách, hoàn thiện tổ chức bộ máy theo tinh thần các Nghị quyết về công tác cải cách hành chính của Đảng.

III. Sáp nhập ba Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ về các Bộ A theo quan điểm tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực (gọi chung là đa ngành)

3.1 Các yêu cầu, quan điểm, nguyên tắc

Khi sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A theo quan điểm tổ chức bộ quản lý đa ngành, trước hết phải nhận thức đầy đủ rằng tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực không phải là phép cộng đơn thuần nhiều bộ, nhiều cơ quan làm một, mà là sự chuyển đổi mô hình quản lý từ quản lý đơn ngành sang quản lý đa ngành dựa trên quan điểm và nguyên tắc hệ thống trong tổ chức bộ máy, dựa trên mối liên hệ hữu cơ về chức năng, nhiệm vụ, về đặc điểm, đặc thù chuyên môn nghiệp vụ, lao động và tính chất hoạt động giữa các bộ, các cơ quan đơn ngành với nhau theo qui luật lượng đổi chất đổi. Do đó, khi sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A phải tiến hành sắp xếp lại tổ chức, phân công, tổ chức lại lao động trong bộ máy. Phải đảm bảo các yêu cầu: quản lý tổng hợp được các ngành, các lĩnh vực sáp nhập về bộ đa ngành, quản lý tập trung, thống nhất, trực tiếp công việc, con người và tài chính; tránh tầng nấc, tổ chức trung gian, không chồng chéo, trùng lặp về chức năng, nhiệm vụ giữa các tổ chức trong bộ máy; tổng số các đơn vị (tổ chức), cán bộ, công chức, viên chức, nhân viên, kinh phí cho hoạt động bộ máy phải nhỏ hơn tổng số các đơn vị (tổ chức), cán bộ, công chức, viên chức, nhân viên, kinh phí cho hoạt động của bộ máy trước lúc sáp nhập các cơ quan để tổ chức bộ đa ngành. Song năng suất, chất lượng và hiệu lực, hiệu quả hoạt động của

bộ đa ngành phải cao hơn. Đồng thời khi sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A phải dựa trên các quan điểm toàn diện, tổng hợp, quan điểm lịch sử, phát triển và hệ thống, phải tuân theo các nguyên tắc:

a) Xác định cơ cấu của chủ thể quản lý xuất phát từ đối tượng quản lý, từ chức năng, nhiệm vụ, mục tiêu của quản lý để thiết lập bộ máy quản lý.

b) Không trùng lặp, chồng chéo, bỏ sót chức năng, nhiệm vụ của bộ máy quản lý.

c) Thứ bậc hành chính chặt chẽ, thẩm quyền, trách nhiệm rõ ràng, không có tầng nấc, tổ chức trung gian.

d) Quản lý vừa tổng hợp, vừa chuyên sâu.

đ) Quản lý tập trung, thống nhất công việc, tổ chức cán bộ, ngân sách, tài chính của bộ máy.

e) Đảm bảo nguyên tắc pháp chế.

f) Tổ chức phân công lao động của cán bộ, công chức, viên chức, nhân viên làm việc trong bộ máy một cách khoa học.

g) Tinh giản, tiết kiệm có hiệu lực tối đa, hiệu quả kinh tế xã hội tối ưu.

h) Tạo cơ sở và điều kiện thuận lợi để sáp nhập các sở, ban, ngành ở cấp tỉnh theo hướng sở quản lý đa ngành, đa lĩnh vực.

3.2 Cách thức sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A để tổ chức bộ quản lý đa ngành

- Sáp nhập các tổ chức có chức năng, nhiệm vụ, tính chất công việc, nghiệp vụ giống nhau của các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ và của Bộ A, hoà nhập vào nhau một cách tương ứng, cụ thể như:

+ Văn phòng Bộ đa ngành A (gồm Văn phòng Bộ A + Văn phòng Ban B + Văn phòng Ban C + Văn phòng Ban D).

+ Vụ TCCB Bộ đa ngành A (gồm Vụ TCCB Bộ A + Vụ TCCB Ban B + Vụ TCCB Ban C + Vụ TCCB Ban D).

+ Vụ KH-TC Bộ đa ngành A (gồm Vụ KH-TC Bộ A + Vụ KH-TC Ban B + Vụ KH-TC Ban C + Vụ KH-TC Ban D).

+ Vụ pháp chế Bộ đa ngành A (gồm Vụ pháp chế Bộ A + Vụ pháp chế Ban B + Vụ pháp chế Ban C + Vụ pháp chế Ban D).

+ Vụ HTQT Bộ đa ngành A (gồm Vụ HTQT Bộ A + Vụ HTQT Ban B + Vụ HTQT Ban C + Vụ HTQT Ban D).

+ Thanh tra Bộ đa ngành A (gồm Thanh tra

Bộ A + Thanh tra Ban B + Thanh tra Ban C + Thanh tra Ban D).

- Các tổ chức giúp các Trưởng Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quản lý nhà nước còn lại chuyển thành các đơn vị thuộc khối cơ quan Bộ A. Tuỳ theo chức năng, nhiệm vụ, đặc điểm, đặc thù chuyên môn nghiệp vụ, khối lượng, tính chất công việc và số lượng cán bộ, công chức, viên chức có thể giữ nguyên hoặc sáp nhập một số vụ thành một vụ rồi chuyển lên cơ quan Bộ A. Cách sắp xếp như trên sẽ giảm đáng kể các tổ chức thực hiện chức năng quản lý nhà nước khi tổ chức bộ quản lý đa ngành.

Tương tự như vậy, tiến hành sáp nhập các tổ chức sự nghiệp tương ứng có chức năng nhiệm vụ giống nhau. Trung tâm tin học của Bộ A sáp nhập với các Trung tâm tin học của các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ; các viện, trung tâm nghiên cứu sáp nhập với nhau; các trường, học viện đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức sáp nhập với nhau. Các tổ chức sự nghiệp còn lại của ba Ban thuộc Chính phủ cũng như các tổ chức sự nghiệp đã sáp nhập đều để trực thuộc Bộ đa ngành A. Cụ thể như sau:

+ Trung tâm tin học của Bộ đa ngành A (gồm Trung tâm tin học Bộ A + Trung tâm tin học Ban B + Trung tâm tin học Ban C + Trung tâm tin học Ban D).

+ Các Trung tâm nghiên cứu khoa học của các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ có thể sáp nhập với Viện nghiên cứu khoa học của Bộ A thành một Viện nghiên cứu khoa học chung của Bộ đa ngành A.

+ Các trường, trung tâm đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ của các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ có thể sáp nhập với viện, học viện, trường của Bộ A thành một trường hay học viện chung của Bộ quản lý đa ngành A.

Đương nhiên khi sáp nhập các đơn vị, tổ chức có chức năng, nhiệm vụ giống nhau, có mối liên hệ hữu cơ với nhau thành một đơn vị, tổ chức mới thì qui mô, biên chế của đơn vị (tổ chức) này sẽ lớn hơn, việc phân công, tổ chức lại lao động cũng như quản lý các đơn vị (tổ chức) này giai đoạn đầu sẽ khó khăn. Để khắc phục khó khăn có thể chọn mô hình tổ chức cục, vụ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, viện nghiên cứu khoa học, học viện, trường, trung tâm đào tạo, bồi dưỡng đa lĩnh vực, cho phép

thành lập các phòng trong các cục, vụ, viện, học viện, trường và các trung tâm, mỗi phòng quản lý một lĩnh vực.

3.3 Ưu điểm, khó khăn và phương pháp giải quyết

3.3.1 Ưu điểm của việc sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ vào Bộ theo quan điểm tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực là khắc phục được các hạn chế và những khó khăn phát sinh khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ vào các bộ theo quan điểm tiếp nhận nguyên trạng, giữ nguyên, không sắp xếp lại tổ chức, không phân công, tổ chức lại lao động:

- Khắc phục được sự chồng chéo, trùng lặp, trung gian, bỏ sót chức năng, nhiệm vụ trong tổ chức bộ máy;

- Quản lý tập trung, thống nhất, tổng hợp và trực tiếp tất cả các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của bộ;

- Giảm số lượng các đơn vị thuộc, trực thuộc bộ; giảm biên chế và chi phí cho các hoạt động của bộ máy khi tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực;

- Tạo ra sự chuyển đổi về chất trong tổ chức bộ máy, trong đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, trong tổ chức phân công lao động và cơ chế vận hành, hoạt động của bộ;

- Nâng cao trình độ, năng lực và đổi mới tác phong, phương pháp làm việc của cán bộ, công chức, viên chức trong bộ;

- Nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước và các hoạt động của bộ;

- Giải quyết, khắc phục được khó khăn khi cần thiết phải ban hành văn bản quy phạm pháp luật để quản lý các lĩnh vực trước đây do các Ban của Chính phủ quản lý.

3.3.2 Thuận lợi: khi sáp nhập các Ban (B, C, D) thuộc Chính phủ vào Bộ A theo quan điểm tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, các đơn vị, tổ chức có chức năng, nhiệm vụ, nghiệp vụ giống nhau sáp nhập vào nhau một cách tương ứng, còn các đơn vị, tổ chức khác thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quản lý nhà nước của các Ban thuộc Chính phủ được tổ chức lại và chuyển thành đơn vị trực thuộc Bộ; đồng thời, các đơn vị sự nghiệp của các Ban đưa lên trực thuộc Bộ thì bản thân lãnh đạo và cán bộ, công chức, viên chức của các đơn vị, tổ chức thuộc các Ban nay trực thuộc Bộ, được nâng cấp sẽ phấn khởi và ủng hộ việc sáp nhập các

cơ quan thuộc Chính phủ theo quan điểm tổ chức bộ đa ngành, đa lĩnh vực.

3.3.3 Khó khăn và cách giải quyết:

- Cần giải quyết hợp lý mối quan hệ giữa quản lý tổng hợp và chuyên sâu về chuyên môn và nghiệp vụ của các ngành, các lĩnh vực khi sáp nhập vào để tổ chức bộ quản lý đa ngành; trên cơ sở đó, xác định các đơn vị, tổ chức tham mưu giúp bộ trưởng quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực, các đơn vị tham mưu giúp bộ trưởng thực hiện chức năng quản lý tổng hợp để thiết lập bộ máy, bố trí sắp xếp cán bộ, công chức, viên chức cho phù hợp.

- Khó khăn và trở lực lớn nhất khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ vào các bộ để tổ chức bộ quản lý đa ngành là xử lý vấn đề dôi dư cán bộ lãnh đạo quản lý, dôi dư cán bộ, công chức, viên chức và nhân viên phục vụ. Đặc biệt là việc giải quyết chế độ, chính sách cho cán bộ lãnh đạo các Ban thuộc Chính phủ khi sáp nhập vào bộ vì họ đang là lãnh đạo các Ban thuộc Chính phủ; nay các Ban thuộc bộ, địa vị pháp lý của các tổ chức này đã thay đổi dẫn tới thay đổi về thẩm quyền, vị thế và chế độ, chính sách đãi ngộ đối với họ. Vì vậy, cần giải quyết chế độ, chính sách đối với họ một cách thoả đáng, nếu không sẽ khó khăn cho việc sắp xếp, tổ chức lại khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ vào bộ. Đối với số ít cán bộ lãnh đạo các Ban có thể xử lý bằng cách: người đủ tiêu chuẩn cả về trình độ, năng lực, tuổi tác và nếu bộ thiếu cán bộ lãnh đạo có thể xem xét bổ nhiệm giữ chức thứ trưởng để giúp bộ trưởng quản lý lĩnh vực trước đây họ giúp Chính phủ quản lý; số còn lại giữ nguyên hàm, chức vụ và chế độ, chính sách, sau một thời gian chuyển sang ngạch chuyên viên cao cấp hoặc chuyên gia. Đồng thời phải làm công tác tư tưởng, động viên, giải thích việc sáp nhập các cơ quan thuộc Chính phủ vào các bộ để tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước trong cải cách hành chính, làm cho bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả. Đó là cuộc cách mạng tạo ra sự chuyển đổi về chất trong bộ máy, cần thiết có sự hy sinh của các tổ chức, hy sinh quyền lợi nhất định của con người mới có bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực với ý nghĩa

(Xem tiếp trang 7)

của nước ngoài được đưa vào Việt Nam thông qua hệ thống truyền hình cáp. Nhiều sự kiện văn hoá, thể thao quốc tế trước đây công chúng Việt Nam phải xem, phải đọc qua báo chí Việt Nam thì nay có thể xem trực tiếp trên kênh truyền hình quốc tế. Môi trường thông tin như vậy đòi hỏi báo chí nước ta phải không ngừng đổi mới để có thể giữ vai trò chủ đạo thông tin trong nước và làm tốt thông tin đối ngoại, đồng thời cũng đặt ra nhiệm vụ nặng nề hơn cho báo chí nước ta trong việc đấu tranh chống những thông tin sai trái.

Nghị quyết Hội nghị Trung ương năm khoá X về công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới đã xác định tư tưởng chỉ đạo đối với báo chí là: "Cần nhấn mạnh báo chí là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, của tổ chức chính trị - xã hội và là diễn đàn của nhân dân, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng, sự quản lý của Nhà nước và hoạt động trong khuôn khổ pháp luật; phải bảo đảm tính tư tưởng, tính chân thật, tính nhân dân, tính chiến đấu và tính đa dạng trong hoạt động báo chí". Nghị quyết cũng nêu ra những nhiệm vụ chủ yếu của báo chí trong giai đoạn hiện nay: nắm vững và tuyên truyền sâu rộng, kịp thời và có hiệu quả đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; cổ vũ thành tựu của công cuộc đổi mới; coi trọng đúng mức việc phát hiện, biểu dương các nhân tố mới, điển hình tiên tiến; tích cực đấu tranh, góp phần ngăn chặn và từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí, các tiêu cực và tệ nạn xã hội; phản bác có hiệu quả những thông tin sai trái, thù địch; nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng phẩm chất chính trị, trình độ nghiệp vụ, năng lực chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ người làm báo...

Thực hiện tốt quan điểm chỉ đạo và những nhiệm vụ nêu trên, nhanh chóng khắc phục những yếu kém, khuyết điểm mà Nghị quyết đã chỉ ra, báo chí Việt Nam sẽ vượt qua được những thách thức, tiếp tục phát huy truyền thống 84 năm qua của báo chí cách mạng Việt Nam, kế tục xứng đáng di sản báo chí cách mạng mà Bác Hồ kính yêu đã để lại cho những người làm báo hôm nay □

HAI QUAN ĐIỂM, HAI CÁCH TIẾP CẬN ...

(Tiếp theo trang 13)

đích thực của nó. Đối với cán bộ lãnh đạo cấp cục, vụ thuộc các Ban của Chính phủ đôi dư khi sáp nhập về các bộ thì giữ nguyên hàm chức vụ và phụ cấp chức vụ, nhưng không làm quản lý nữa mà chuyển sang làm việc theo chế độ chuyên viên, chuyên gia. Đối với các phó cục, vụ trưởng đôi dư cho giữ nguyên hàm, phụ cấp chức vụ kiêm trưởng phòng nếu đơn vị, tổ chức đó sau khi sáp nhập được tổ chức theo mô hình cục, vụ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, mỗi lĩnh vực được tổ chức thành một phòng.

- Đối với cán bộ, công chức, viên chức đôi dư, tiến hành phân loại, sàng lọc lựa chọn những người đủ tiêu chuẩn cả về phẩm chất đạo đức và trình độ, năng lực chuyên môn nghiệp vụ ở lại làm việc trong bộ đa ngành, còn những người không đủ tiêu chuẩn phải kiên quyết và có chế độ chính sách giải quyết cho họ ra khỏi bộ máy một cách thích hợp, thực hiện chính sách tinh giản biên chế của Chính phủ.

- Khó khăn do thay đổi tâm lý, cách nghĩ, cách làm và phương pháp làm việc trong môi trường tổ chức hoạt động và điều hành giải quyết công việc theo mô hình bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực.

- Khó khăn về điều kiện cơ sở vật chất, kỹ thuật khi sáp nhập các Ban thuộc Chính phủ vào bộ theo quan điểm tổ chức bộ quản lý đa ngành ở chỗ phải bố trí cho các đơn vị, tổ chức thực hiện chức năng tham mưu tổng hợp và quản lý nhà nước tập trung trong cơ quan bộ. Đây chỉ là khó khăn trước mắt, có thể giải quyết bằng cách chuyển chỗ làm việc của các đơn vị sự nghiệp trực thuộc bộ về trụ sở các Ban thuộc Chính phủ, đồng thời chuyển các đơn vị, tổ chức thực hiện chức năng tham mưu tổng hợp và quản lý nhà nước của các Ban lên cơ quan bộ.

Trên đây là những ưu điểm, thuận lợi, khó khăn của hai quan điểm, hai cách tiếp cận khi sắp xếp các Ban thuộc Chính phủ về bộ để tổ chức bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, chúng tôi mạnh dạn trình bày để các nhà quản lý nghiên cứu và bạn đọc tham khảo □